

**INAUGURACIÓ DEL CURS ACADÈMIC 2012-2013
DEL SISTEMA UNIVERSITARI CATALÀ.**

**PARLAMENT DE LA SRA. NÚRIA BASI, PRESIDENTA DEL CONSELL
SOCIAL DE LA UNIVERSITAT POMPEU FABRA**

Campus de la Ciutadella, Universitat Pompeu Fabra
17 de setembre del 2012

Saludo, amb deferència el conseller d'Economia i Coneixement i els responsables de la Secretaria d'Universitats i Recerca de la Generalitat; el regidor d'Educació i Universitats de l'Ajuntament de Barcelona; els rectors i presidents dels consells socials de les universitats catalanes i tots els membres i amics de les comunitats universitàries.

Inaugurem un nou curs acadèmic en moments difícils. Amb més convenciment que mai, hem de renovar la confiança en la institució universitària i en el seu compromís social. Per això, he d'agrair al Dr. Grífols, de prestigiosa trajectòria professional i empresarial sovint vinculada a la universitat, que avui ens acompanyi i hagi impartit la lliçó inaugural del nou curs.

Sempre hem de prendre lliçons, tot al llarg de la nostra vida. En el meu cas, per exemple, ara fa uns quatre anys que el govern em va fer l'encàrrec de la representació social a la Universitat Pompeu Fabra i, des de llavors, he hagut d'aprendre moltes lliçons sobre la universitat. Per això, he pensat que avui podia compartir algunes de les lliçons apreses.

En primer lloc, vull insistir en una obvietat sovint oblidada: la universitat pública és molt important per a la societat. Al meu entendre, per quatre raons bàsiques:

- perquè atresora i transmet els sabers de la humanitat;
- perquè els qüestiona amb rigor i honestedat i els transforma en progrés social;
- perquè educa, al més alt nivell i sense distincions, qualsevol persona que ho mereixi i ho vulgui i
- perquè garanteix professionals qualificats i ciutadans crítics.

En segon lloc (i amb coneixement de causa) us he de dir que les universitats públiques catalanes són millors d'allò que la societat sovint els reconeix. En els darrers anys, govern i universitats hem intensificat el compromís de millora i ja tenim alguns bons indicadors i resultats. Ara, amb les retallades dels pressupostos públics, les universitats catalanes s'esforcen, de manera exemplar, per mantenir la qualitat i el nivell assolits.

Permeteu-me, doncs, que com a ciutadana i representant de la societat catalana a la Universitat Pompeu Fabra, manifesti públicament el meu agraïment.

Per proximitat, al rector Moreso i al seu equip de direcció (vicerectors, degans i directors), als professors, investigadors i personal d'administració i serveis; però, també, als estudiants, que en molts moments m'han donat exemple de compromís i lleialtat institucionals. Després, com a membre de l'Associació Catalana d'Universitats Públiques (ACUP), a tots els rectores i presidentes de consells socials i membres de les comunitats universitàries catalanes. I, finalment, als responsables de la política universitària del nostre govern.

En relació amb l'esforç i la responsabilitat, vull recordar que govern, universitats i consells socials hem anat creant diversos premis i distincions, amb l'objectiu comú de reconèixer la tasca de les persones que, amb vocació i una gran dosi

d'il·lusió, van més enllà del seu deure, amb iniciatives i projectes exemplars.

Avui n'hem conegut algunes, amb el lliurament dels Premis del Consell Social de la UPF a la Qualitat en la Docència, a la Transferència de Coneixement i a la Iniciativa i Innovació en l'Administració i Serveis. La meva enhorabona a tots. Al novembre, aquest Consell Social també lliurarà el Premi UPF Emprèn, adreçat a estudiants i graduats emprenedors, la convocatòria del qual finalitza el pròxim 30 de setembre.

En tercer lloc, malgrat tot això, crec que la nostra societat sovint menysté els importants encàrrecs que ha fet a la universitat. La ciutadania, en general, té un gran desconeixement de la universitat i el teixit social i productiu li reclama ben poques coses de tot allò que li pot oferir.

A diferència d'altres entorns culturals, la majoria dels nostres estudiants i titulats pensen que el seu pas per la universitat és una qüestió personal, restringida a una etapa breu de la seva vida. Pocs reconeixen el privilegi de què han estat mereixedors, el deute contret amb la societat i el fet de què els estudis superiors els identifiquen, per sempre, com els ciutadans més preparats per contribuir al progrés del país.

Tots hem de ser còmplices i corresponsables amb el desenvolupament social, però, especialment, aquells que hem obtingut l'accés a la universitat o que hem estat mereixedors d'un o més títols superiors. Ara, ateses la difícil situació econòmica i les noves directrius de l'Estat central per a les universitats públiques, sent còmplices, per exemple, amb les decisions del govern català que promouen una major igualtat d'oportunitats en els estudis superiors. I, també, amb els nous reptes de país que s'acaben de plantejar.

Retornant, però, a la importància social de la universitat, també he observat que aquesta no acaba de trobar la fórmula per projectar al màxim la seva contribució al benestar i el progrés del país. Des de fa temps, s'insisteix en la necessitat d'una major relació entre universitat i societat, però el desconeixement mutu és encara massa important.

Les causes són múltiples i complexes. En la meva opinió, de fons i d'estructura, de cultura i de costum i, justament pel costum, s'obliden en moltes anàlisis. Penso que cal identificar i superar les causes d'aquesta "distància" al més aviat possible i fer-ho de manera conjunta, universitats i societat.

Em consta que es fan esforços en aquest sentit. Així, l'Associació Catalana d'Universitats Públiques, formada per rectors i presidents de consells socials, ha fet recentment un treball de reflexió al respecte i ha elaborat un informe, que en breu presentarà i debatrà amb empreses i institucions.

En quart lloc, la universitat pública ha de ser de qualitat, però també productiva i sostenible. Els governs li han d'assegurar un finançament suficient, els universitaris han de transferir els resultats de manera intensiva i la societat hi ha de col·laborar, pensant en la universitat com en una inversió de país i de futur.

En benefici de tots, les universitats han de poder formar, atraure i retenir el millor talent per a la recerca. No hi ha docència de qualitat sense una investigació puntera i, a nivell internacional, aquesta és altament competitiva, en resultats i infraestructures, en sous i serveis. Ningú amb capacitat, potencialitat i mèrits ha de quedar exclòs de la universitat.

En general, les institucions públiques han de ser sostenibles i eficients, en funcionament, gestió i governança. I,

segurament, el sistema universitari ha de tendir a l'especialització i la singularitat de les parts, amb una sana competència, així com a la construcció d'una xarxa cooperativa, perquè els seus recursos siguin més rendibles. En això, des de fa temps, els consells socials de les universitats públiques catalanes compartim el diagnòstic.

La universitat és en essència la revisió i el replantejament constants dels models i les lliçons, l'aprenentatge i l'estudi intensius o l'anàlisi de les millors opcions per als problemes. També, dels seus propis problemes. Per això, aquells que avui comenceu o continueu els vostres estudis ben aviat ens haureu d'ajudar a rendir comptes, a millorar el nostre sistema universitari i a construir el millor futur possible.

Tanmateix, em sap molt greu que un acte com el d'avui no es pugui realitzar totalment obert i penso que, en qualsevol circumstància, hauríem de ser capaços d'un intercanvi d'opinions respectuosos i madurs. Acabo, doncs, insistint en la importància social de la universitat i en el seu exemple, així com en la responsabilitat de tots els universitaris amb el progrés i el benestar socials.

Moltes gràcies.